

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव

एम.ए. भाग -१ संस्कृत

(जून २००८ पासून अमलात येणारा अभ्यासक्रम)

पेपर - SK-1 महाकाव्य

नेमलेला अभ्यासक्रम

- १) नैषधीयचरितम् - श्री हर्ष (सर्ग १ ला)
- २) शिशु पालवधम् - माघ (सर्ग २ रा)
- ३) रघुवंशम् - कालिदास (सर्ग ३ रा)

१) नैषधीयचरितम् - सर्ग १ ला, २) शिशुपालवधम् - सर्ग २ रा, तासिका

गट (अ) अध्ययन व अध्यापनाचा हेतु

०४

- १) तीन महाकवींचा परिचय करून घेणे
- २) कथाकांची विविधता जाणणे
- ३) तिन्ही महाकाव्यतील काव्यसौंदर्याचे वेगळेपण अभ्यासणे
- ४) महाकाव्याची लक्षणे अभ्यासणे

(आ) अध्ययन व अध्यापन

४४

- १) श्लोकांचे भाषांतर
- २) वाक्यांचे ससंदर्भ स्पष्टीकरण
- ३) तिन्ही महाकाव्याची तुलना

रघुवंशम सर्ग ३ रा

गट (अ) अध्ययन व अध्यापनाचा हेतु

०४

- १) महाकवी कालिदास परिचय.
- २) कालिदासाचे भाषा सौंदर्य .
- ३) कालिदासाच्या उपमांचा आढावा घेणे

(आ) अध्ययन व अध्यापन

२८

- १) भाषांतर
- २) वाक्यांचे ससंदर्भ स्पष्टीकरण
- ३) सारांश स्वरूप प्रश्न.

संदर्भ -

- १) संस्कृत काव्याचे पंचप्राण - डॉ. के. ना.वाटवे
- २) Kalidas - Dr. R.D. Karmarkar

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप व गुणविभागणी
उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव
एम.ए. भाग-१ संस्कृत
पेपर- SK-1 'महाकाव्य'
(जून २००८ पासून अमलात येणारा अभ्यासक्रम)

वेळ - ३ तास

गुण - ८०

१) नैषधीयचरितम् श्री हर्ष (सर्ग १)	(३०)
२) रघुवंशम् - कालिदास (सर्ग ३)	(३०)
३) शिशुपालवधम् - माघ (सर्ग २ रा)	(२०)
४) अंतर्गत निरंतरं मुल्यमापन	(२०)

नैषधीयचरितम्

१) श्लोकांचे भाषांतर (३ पैकी २)	१०
२) ससंदर्भ स्पष्टीकरण (३ पैकी २)	१०
३) दीर्घोत्तरी प्रश्न (२ पैकी १)	१०

शिशुपालवधम्

४) श्लोकांचे भाषांतर (३ पैकी २)	०८
५) ससंदर्भ स्पष्टीकरण (३ पैकी २)	०६
६) परिच्छेद (२ पैकी १)	०६

रघुवंशम्

७) श्लोकांचे भाषांतर (३ पैकी २)	१०
८) ससंदर्भ स्पष्टीकरण (३ पैकी २)	१०
९) दीर्घोत्तरी प्रश्न (२ पैकी १)	१०

अंतर्गत निरंतरं मुल्यमापन

गुण - २०

१. १० गुण - चाचणी परीक्षा ही परीक्षा ५० गुणाची असेल. या परीक्षेत मिळालेल्या गुणांचे रूपांतर १० पैकी गुणांमध्ये करण्यात यावे.
२. ०५ गुण - वर्षात्ता ३ स्वाध्यय / ३ प्रात्यक्षिके / ३ सेमिनार प्रत्येकी १० गुणांचे असे एकूण ३० गुणांचे घेण्यात यावेत त्याचे रूपांतर ०५ गुणांमध्ये करण्यात यावे.
३. ०५ गुण - वर्गातील उपस्थिती / वर्तवणूक

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव

एम.ए. भाग -१ संस्कृत (पेपर - २ रा)

(जून २००८ पासून अमलात येणारा अभ्यासक्रम)

SK-2 ऋग्वेद निरुक्त व केनोपनिषद

१ ऋग्वेद (निवडक सूक्ते)

- (१) १-४८,५० (२) २-२८,३३ (३) ३-३२ (४) ४-५४
(५) ५-६३ (६) ७-१०३ (७) ८-४८ (८) १०-१४,३४,११९

२) निरुक्त - यास्क, अध्याय २

३) केनोपनिषद

ऋग्वेद (निवडक सूक्ते)

तासिका

गट (अ) अध्ययनाचा हेतु

०५

१. जगातील प्राचीनतम वाङ्मयाचा अभ्यास करणे
२. वैदिक भाषा व वैदिक व्याकरण जाणून घेणे
३. पाठांतराच्या परंपरेमध्ये पदपाठाचे महत्त्व
४. वैदिक दैवतशास्त्र अभ्यासणे

गट (आ) अध्ययन व अध्यापन

३५

५. सूक्तांचे भाषांतर
६. वैदिक आघात व त्यांचे गियम
७. संहिता पाठाचा पदपाठ करणे
८. वैदिक देवतांचे स्वरूप अभ्यासणे
९. वैदिक व्याकरण

१) निरुक्त अध्याय २ रा २) केनोपनिषद

गट (अ) अध्ययनाचा हेतु

०२

१. वैदिक शब्द व अर्थाचे वेगळेपण जाणणे
२. निरुक्तातील व्युत्पत्ति सिध्दांत जाणणे
३. निरुक्ताचे महत्त्व
४. उपनिषदांचे स्वरूप अभ्यासणे

गट (आ) अध्ययन व अध्यापन

२२

५. निरुक्ताचे भाषांतर
६. वाक्यांचे संदर्भासह स्पष्टीकरण
७. निरुक्तातील शब्दांच्या व्युत्पत्ती जाणणे
८. केनोपनिषदातील तत्त्वज्ञान अभ्यासणे

संदर्भ ग्रंथ

- १) वैदिक वाङ्मयाचा इतिहास - डॉ. चि.वि.वैद्य
- २) उपनिषद्ग्रहस्य - प्रा. कृ.व. राजेंद्र गडकर
- ३) स्वरमंजरी - श्री. त्र्यं.वा. अभ्यंकर शास्त्री
- ४) Vedic Mythology - Griswold
- ५) Nirukta - L Sarap
- ६) वैदिक देवता - डॉ.रा.ना.दांडेकर
- ७) केनोपनिषद - स.कृ.देवधर

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप व गुणविभागणी
उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव
एम.ए. भाग -१ संस्कृत (पेपर - २ रा)
(जून २००८ पासून अमलात येणारा अभ्यासक्रम)
SK-2 ऋग्वेद निरुक्त व केनोपनिषद

वेळ - ३ तास

गुण - ८०

१) ऋग्वेदातील निवडक सूक्ते	(४०)
२) निरुक्त - यास्क अध्याय- २	(२०)
३) केनोपनिषद	(२०)
४) अंतर्गत निरंतरं मुल्यमापन	(२०)

१ ऋग्वेद

१) अ) ऋचांचे भाषांतर. आवश्यक तेथे स्पष्टीकरणात्मक टीपांसह (५ पैकी ३)	१५
आ) 'अ' मधील एका ऋचेचा पदपाठ करणे	०५
२) देवतांचे स्वरूप (३ पैकी २)	१०
३) दीर्घांतरी प्रश्न (२ पैकी १) किंवा परिच्छेद लिहा (३ पैकी २)	१०

निरुक्त

४) उतान्यांचे भाषांतर (३ पैकी २)	०८
५) अ) वाक्यांचे ससंदर्भ स्पष्टीकरण (३ पैकी २)	०८
आ) शब्दांची व्युत्पत्ती द्या (३ पैकी २)	०४

केनोपनिषद

६) भाषांतर - (३ पैकी २)	१०
६) वाक्यांचे ससंदर्भ स्पष्टीकरण (३ पैकी २)	०६
७) परिच्छेद लिहा (२ पैकी १)	०४

अंतर्गत निरंतरं मुल्यमापन

गुण - २०

१. १० गुण - चाचणी परीक्षा ही परीक्षा ५० गुणाची असेल. या परीक्षेत मिळालेल्या गुणांचे रूपांतर १० पैकी गुणांमध्ये करण्यात यावे.
२. ०५ गुण - वर्षातू ३ स्वाध्यय / ३ प्रात्यक्षिके / ३ सेमिनार प्रत्येकी १० गुणांचे असे एकूण ३० गुणांचे घेण्यात यावेत त्याचे रूपांतर ०५ गुणांमध्ये करण्यात यावे.
३. ०५ गुण - वर्गातील उपस्थिती / वर्तवणूक

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप व गुणविभागणी
उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव
एम.ए. भाग-१ संस्कृत (पेपर - ३)
(जून २००८ पासून अमलात येणारा अभ्यासक्रम)
SK-3 नाट्यसाहित्य

- १) रसभाव विचार - डॉ र.प. कंगले
[अभिनव गुप्ताची टीका वगळून]
- २) महावीरचरितम् (नाटक) - भवभूती
[निर्णय सागर आवृती सन १९२६ पृष्ठ २२५ पर्यंत]

रसभाव विचार

गट (अ) अध्ययन व अध्यापनाचे स्वरूप व हेतु

- १) भरताचा रससिद्धांत व विभावादि भाव स्वरूप जाणणे
- २) रससिद्धांतांच्या अर्थाबद्दल विभिन्न मतप्रवाह जाणणे
- ३) साहित्यशास्त्राच्या अभ्यासाची प्राचीन परंपरा जाणणे

(आ) अध्ययन व अध्यापन

- १) भरताचा रससिद्धांत अभ्यासणे
- २) विभावादि भावांचे स्वरूप जाणणे
- ३) भाषांतर
- ४) संदर्भ स्पष्टीकरणे
- ५) दीर्घोत्तरी प्रश्न किंवा परिच्छेद

महावीरचरितम्

गट (अ) अध्ययन व अध्यापनाचे स्वरूप व हेतु

- १) भवभूती या महान नाटककाराचा परिचय
- २) भवभूतीच्या नाट्य कलाकृती जाणून घेणे
- ३) मुळ रामायणाच्या कथानकात भवभूतीने केलेला बदल

(आ) अध्ययन व अध्यापन

- १) श्लोकांचे भाषांतर
- २) संदर्भासह स्पष्टीकरण
- ३) भवभूतीच्या नाट्य रचना
- ४) व्यक्ति चरित्र चित्रण
- ५) रामायणाशी संबंध

संदर्भ -

- १) रसविमर्श - डॉ. के. ना. वाटवे
- २) भरतनाट्य मंजिरी - डॉ. गो.के. भट
- ३) Bharvabhuti - Dr. R.D. Karmarkar

तासिका

०५

३५

०५

३५

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप व गुणविभागणी
उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव
एम.ए. भाग-१ संस्कृत (पेपर - ३)
(जून २००८ पासून अमलात येणारा अभ्यासक्रम)
SK-3 नाट्य साहित्य

वेळ - ३ तास

गुण - ८०

- १) रसभाव विचार - डॉ र.प. कंगले
[अभिनव गुप्ताची टीका वगळून]
- २) महावीरचरितम् (नाटक) - भवभूती
[निर्णय सागर आवृत्ती सन १९२६ पृष्ठ २२५ पर्यंत]

रसभाव विचार

१) भाषांतर (५ पैकी ३)	१२
२) ससंदर्भ स्पष्टीकरणे (५ पैकी ३)	१२
३) दीर्घोत्तरी प्रश्न किंवा परिच्छेद लिहा (३ पैकी २)	१०
४) टीपा (३ पैकी २)	०६

महावीरचरितम्

५. भाषांतर (५ पैकी ३)	१२
६. ससंगर्भ स्पष्टीकरणे (५ पैकी ३)	१२
७. दीर्घोत्तरी प्रश्न (२ पैकी १)	१०
८. टीपा (३ पैकी २)	०६

अंतर्गत निरंतर मुल्यमापन

गुण - २०

१. १० गुण - चाचणी परीक्षा ही परीक्षा ५० गुणाची असेल. या परीक्षेत मिळालेल्या गुणांचे रूपांतर १० पैकी गुणांमध्ये करण्यात यावे.
२. ०५ गुण - वर्षातू ३ स्वाध्यय / ३ प्रात्यक्षिके / ३ सेमिनार प्रत्येकी १० गुणांचे असे एकूण ३० गुणांचे घेण्यात यावेत त्याचे रूपांतर ०५ गुणांमध्ये करण्यात यावे.
३. ०५ गुण - वर्गातील उपस्थिती / वर्तवणूक

समकक्ष अभ्यासक्रम

वर्ग	जुना अभ्यासक्रम	नवीन अभ्यासक्रम
M.A -I	<p>पेपर १ -</p> <p>१) मेघदुतम् (संपुर्ण)</p> <p>२) नैषधीयचरितम् सर्ग - १</p> <p>३) शिशुपालवधम् सर्ग - २</p>	<p>एस के. १</p> <p>१) नैषधीयचरितम् सर्ग - १</p> <p>२) शिशुपालवधम् सर्ग - २</p> <p>३) रघुवशंम्</p>
	<p>पेपर ३ -</p> <p>१) ऋग्वेद सुक्ते</p> <p>२) निरुक्तम् अध्याय क्र. २</p>	<p>एस के. २</p> <p>१) ऋग्वेद सुक्ते</p> <p>२) निरुक्तम् अध्याय क्र. २</p> <p>३) केनोपनिषद</p>
	<p>पेपर ५ -</p> <p>१) उत्तरामचरितम् (संपुर्ण)</p> <p>२) किरातार्जुनीयम् सर्ग १ व २</p>	<p>एस के. ३</p> <p>१) रसभाव विचार - डॉ. र.प.कंगले (अभिनव गुप्ताची टीका वगळून)</p> <p>२) महाविरचरितम् (नाटक) - भवभूती (निर्णय सागर आवृती)</p>